

ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA DIJAKE 2011

Erika Semen

Sektor za raziskave in razvoj, Državni izpitni center

UVOD	2
1. del: Primerjava vzorca s populacijo	2
1. Vrsta šole	3
2. Spol	3
3. Tuji jeziki in izbirni predmeti	3
4. Ocena v 4. letniku in ocena na splošni maturi	5
2. del: Mnenja dijakov o splošni maturi	7
5. Pripravljenost na maturitetne predmete	7
6. Ustreznost maturitetne ocene	10
7. Zahtevnost posameznih izpitov na splošni maturi	11
8. Izvedba splošne mature pri posameznih predmetih	13
9. Dejavniki pri odločitvi za izbirne predmete na splošni maturi	15
10. Dejavnosti pri pripravah na splošno maturo	16
11. Inštrukcije	17
SKLEP	20

UVOD

Anketni vprašalnik za dijake izpolnjujejo dijaki tistih izobraževalnih ustanov, ki izvajajo splošno maturo. Z vprašalnikom pri dijakih poizvedujemo po njihovem mnenju o splošni maturi: o pripravah na splošno maturo, o ustreznosti in zahtevnosti maturitetnih predmetov in o odkrivanju težav in nejasnosti pri izvedbi splošne mature. Tako spoznavamo dejavnike, ki vplivajo na odločitev dijakov za izbirne predmete, njihove predloge pa upoštevamo pri svojih prizadevanjih za izboljšavo splošne mature.

Vprašalnik smo v elektronski obliki na dan razdelitve maturitetnih spričeval, 13. julija 2011, objavili na spletni strani Rica; dijaki so ga izpolnjevali prostovoljno. Anketiranje smo končali 15. avgusta 2011.

Analiza vprašalnika za dijake je razdeljena na dva dela; v **prvem delu** ugotavljamo primerljivost vzorca anketiranih dijakov s populacijo dijakov, ki se je na spomladanskem izpitnem roku v celoti udeležila splošne mature. V **drugem delu** so predstavljena mnenja dijakov o splošni maturi.

Analiza vprašalnika za dijake je prikazana po vrstnem redu vprašanj iz vprašalnika. Številki poglavja, ki označuje sklop iz vprašalnika, sledijo vprašanja ali trditve iz vprašalnika, analize pa so prikazane v razpredelnični ali grafični obliki.

Primerjava vzorca s populacijo

Anketa za dijake, ki se udeležujejo splošne mature v spomladanskem izpitnem roku, se izvaja že šesto leto. Ugotavljamo, da je v letu 2011 delež v anketi sodelujočih dijakov višji kakor v preteklih letih (delež v letošnjem letu je 17 %), vendar je še vedno nizek, zato so lahko sklepanja, ki izhajajo iz odgovorov dijakov, pristranska. Pristranskost sklepov pa je manjša, če je vzorec dijakov, ki so izpolnili anketo, podoben populaciji, ki se je v spomladanskem izpitnem roku v celoti udeležila splošne mature.

Podobnost vzorca dijakov s populacijo dijakov ugotavljamo po štirih parametrih:

- a) vrsta šole (gimnazija, strokovna gimnazija),
- b) spol (moški, ženske),
- c) opravljeni izpiti iz posameznih tujih jezikov in iz izbirnih predmetov 1 in 2,
- d) povprečne ocene po predmetih na spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2011 in v 4. letniku in raven opravljanja splošne mature.

Zanima nas torej, ali so v vzorcu in v populaciji:

- a) primerljivi deleži dijakov z gimnazij in s strokovnih gimnazij,
- b) primerljivi deleži moških in žensk,
- c) primerljivi deleži opravljenih izpitov iz posameznih tujih jezikov in iz izbirnih predmetov,
- d) primerljive povprečne ocene po predmetih na spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2011 in v 4. letniku in primerljiv delež dijakov z OR in z VR opravljanja splošne mature.

Vprašalnik za dijake je v letu 2011 izpolnilo 1.260 dijakov, to je 17,0 % tistih, ki so v celoti opravljali splošno matura 2011 v spomladanskem izpitnem roku (7.392 dijakov). V letu 2010 je anketo izpolnilo 15,0 % dijakov, v letu 2009 8,6 % dijakov, v letu 2008 9,6 % dijakov, v letu 2007 8,2 % dijakov, v letu 2006 pa 9,7 % dijakov.

1. Vrsta šole

V vzorcu je glede na populacijo višji delež dijakov z gimnazij in nižji delež dijakov s strokovnih gimnazij (**preglednica 1**).

Preglednica 1: Vrsta šole

Izobraževalni program	Anketa 2011		Splošna matura 2011	
Gimnazija	1.139	(90,4 %) ↑	6.014	(81,4 %)
Strokovna gimnazija	121	(9,6 %) ↓	1.378	(18,6 %)
Skupaj	1.260		7.392	

2. Spol dijakov

V vzorcu je glede na populacijo višji delež žensk in nižji delež moških (**preglednica 2**).

Preglednica 2: Spol dijakov

Spol	Anketa 2011		Splošna matura 2011	
Moški	435	(34,5 %) ↓	2.963	(40,1 %)
Ženske	825	(65,5 %) ↑	4.429	(59,9 %)
Skupaj	1.260		7.329	

3. Tuji jeziki in izbirni predmeti

Primerljivost vzorca dijakov, ki so odgovorili na anketo, s populacijo dijakov na spomladanski maturi ugotavljamo tudi po deležu dijakov pri tujih jezikih in pri izbirnih predmetih 1 in 2 (**preglednica 3**).

Preglednica 3: Tuji jeziki in izbirni predmeti

Tuji jeziki	Anketa 2011		Splošna matura 2011	
22 Italijanščina	12	(1,0 %) ↓	114	(1,5 %)
24 Angleščina	1.156	(91,7 %) ↑	6.689	(90,5 %)
25 Nemščina	80	(6,3 %) ↓	486	(6,6 %)
26 Francoščina	4	(0,3 %)	20	(0,3 %)
28 Španščina	7	(0,6 %) ↓	76	(1,0 %)
29 Ruščina	1	(0,1 %)	7	(0,1 %)
Skupaj	1.260		7.392	

Preglednica 3: Tuji jeziki in izbirni predmeti

Izbirni predmeti 1 in 2	Anketa 2011		Splošna matura 2011	
19 Slov. v Prekmurju	1	(0,0 %)	2	(0,0 %)
20 Slov. v Slovenski Istri	1	(0,0 %) ↓	8	(0,1 %)
22 Italijanščina	14	(0,6 %)	82	(0,6 %)
23 Madžarščina	2	(0,1 %) ↑	3	(0,0 %)
24 Angleščina	20	(0,8 %) ↓	135	(0,9 %)
25 Nemščina	108	(4,3 %) ↑	567	(3,8 %)
26 Francoščina	31	(1,2 %) ↑	131	(0,9 %)
27 Latinščina	11	(0,4 %) ↑	49	(0,3 %)
28 Španščina	51	(2,0 %) ↑	235	(1,6 %)
29 Ruščina	4	(0,2 %) ↑	22	(0,1 %)
30 Grščina	0	(0,0 %)	2	(0,0 %)
41 Fizika	265	(10,5 %) ↑	1.493	(10,1 %)
42 Biologija	208	(8,3 %) ↑	1.063	(7,2 %)
43 Kemija	276	(11,0 %) ↑	1.368	(9,3 %)
44 Biotehnologija	13	(0,5 %) ↓	87	(0,6 %)
45 Informatika	62	(2,5 %) ↑	225	(1,5 %)
50 Geografija	462	(18,3 %) ↓	3.028	(20,5 %)
51 Zgodovina	304	(12,1 %) ↓	2.066	(14,0 %)
52 Sociologija	181	(7,2 %) ↓	1.184	(8,0 %)
53 Filozofija	28	(1,1 %) ↓	204	(1,4 %)
54 Psihologija	260	(10,3 %) ↑	1.407	(9,5 %)
55 Likovna teorija	11	(0,4 %) ↓	99	(0,7 %)
56 Umetnostna zgodovina	69	(2,7 %) ↓	415	(2,8 %)
57 Glasba	22	(0,9 %) ↑	99	(0,7 %)
63 Sodobni ples	4	(0,2 %) ↑	15	(0,1 %)
64 Drama	1	(0,0 %) ↓	17	(0,1 %)
70 Ekonomija	64	(2,5 %) ↓	449	(3,0 %)
74 Mehanika	29	(1,2 %) ↑	154	(1,0 %)
77 Elektrotehnika	12	(0,5 %)	81	(0,5 %)
78 Računalništvo	4	(0,2 %) ↓	81	(0,5 %)
80 Materiali	2	(0,1 %)	13	(0,1 %)
Skupaj	2.520		14.784	

Tuji jeziki

V vzorcu je glede na populacijo nekoliko nižji delež dijakov z italijanščino in nekoliko višji delež dijakov z angleščino. Pri drugih tujih jezikih so deleži dijakov v vzorcu primerljivi s populacijo, to pomeni, da je odstopanje manjše od 0,5 odstotne točke.

Izbirna predmeta 1 in 2

V vzorcu je glede na populacijo nekoliko nižji delež dijakov z geografijo, zgodovino, sociologijo in z ekonomijo in nekoliko višji delež dijakov z nemščino, biologijo, kemijo, informatiko in s psihologijo. Pri drugih izbirnih predmetih so deleži dijakov v vzorcu primerljivi s populacijo, to pomeni, da je odstopanje manjše od 0,5 odstotne točke.

4. Ocena na splošni maturi, ocena v 4. letniku in raven opravljanja splošne mature

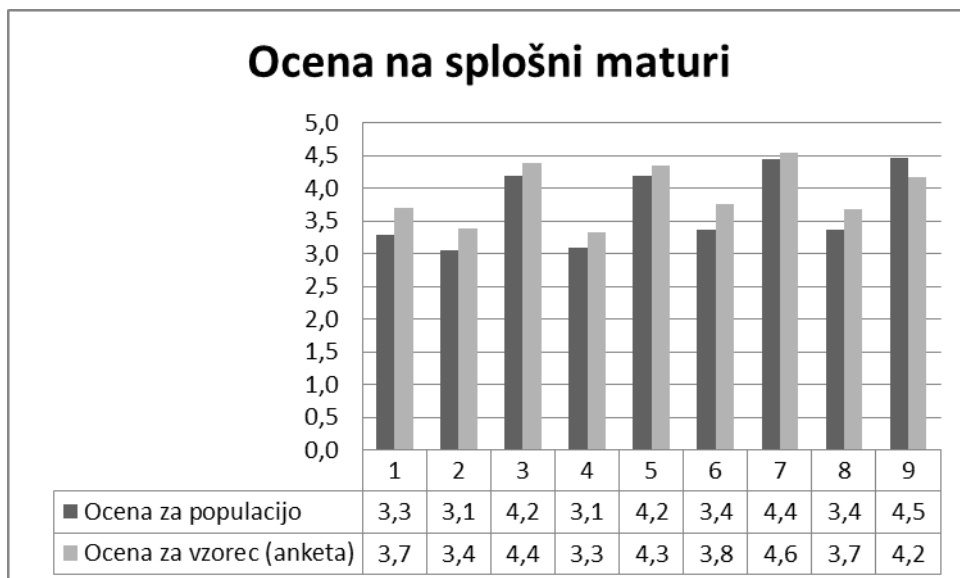
Anketni vprašalnik je po deležu izpolnilo več tistih dijakov, ki so opravljali splošno maturo na VR, in manj tistih, ki so opravljali splošno maturo na OR (**preglednica 4.1**).

Preglednica 4.1: Število in delež anketiranih dijakov in udeleženi dijakov na spomladanski splošni maturi glede na raven opravljanja splošne mature

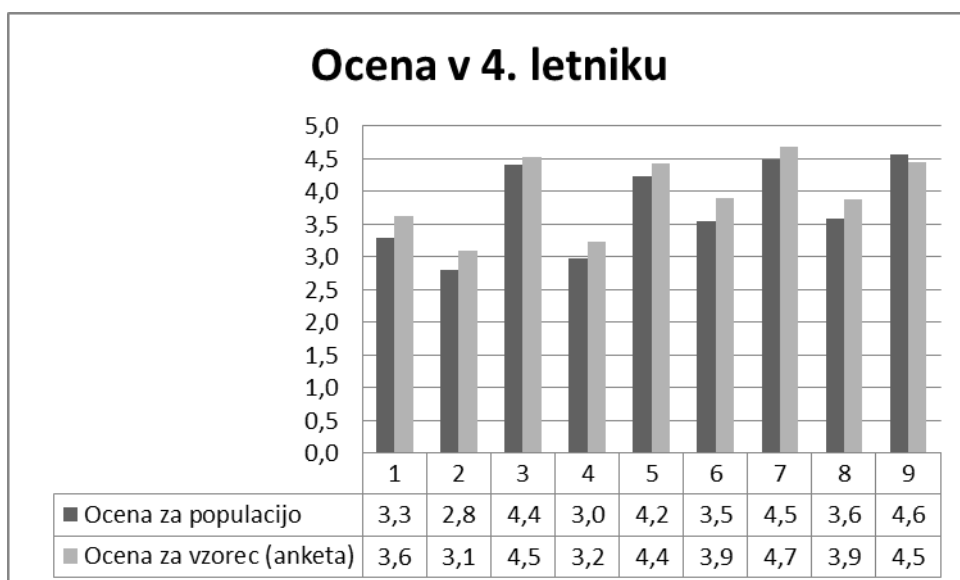
Matematika	Anketa			Splošna matura	
Osnovna raven	917	(72,8 %)	↓	5.917	(80,0 %)
Višja raven	343	(27,2 %)	↑	1.475	(20,0 %)
Tuji jezik	Anketa			Splošna matura	
Osnovna raven	779	(61,8 %)	↓	5.009	(67,8 %)
Višja raven	481	(38,2 %)	↑	2.383	(32,2 %)
Izbirni predmet 1	Anketa			Splošna matura	
Osnovna raven	1.194	(94,8 %)	↓	7.124	(96,4 %)
Višja raven	66	(5,2 %)	↑	268	(3,6 %)
Izbirni predmet 2	Anketa			Splošna matura	
Osnovna raven	1.231	(97,7 %)	↓	7.318	(99,0 %)
Višja raven	29	(2,3 %)	↑	74	(1,0 %)

Vzorec dijakov z izpolnjenim anketnim vprašalnikom je po ocenah na splošni maturi in po ocenah v 4. letniku boljši kakor populacija, ki se je udeležila spomladanske splošne mature (**sliki 4.2 in 4.3**), razen pri izbirnem predmetu 2 na VR.

Slika 4.2: Primerjava povprečnih ocen na splošni maturi za populacijo in anketirani vzorec

Slika 4.3: Primerjava povprečnih ocen v 4. letniku za populacijo in za anketirani vzorec

Legenda

- 1: Slovenščina oziroma prvi obvezni predmet
- 2: Matematika OR
- 3: Matematika VR
- 4: Tuji jezik OR
- 5: Tuji jezik VR
- 6: Izbirni predmet 1 OR
- 7: Izbirni predmet 1 VR
- 8: Izbirni predmet 2 OR
- 9: Izbirni predmet 2 VR

Mnenja dijakov o splošni maturi

Mnenja dijakov o splošni maturi so zbrana v osmih vsebinskih sklopih:

- pripravljenost na posamezne maturitetne predmete in vzroki za nepripravljenost;
- ustreznost maturitetne ocene;
- zahtevnost posameznih delov izpitov pri splošni maturi (pisni, ustni in praktični del);
- izvedba splošne mature (čas pisanja, prostor, odnos nadzornih učiteljev, navodila za potek izpita);
- dejavniki, ki vplivajo na odločitev za izbirne predmete na splošni maturi;
- dejavnosti, ki so jih učitelji izvajali pri pripravah na splošno maturo;
- inštrukcije kot priprava na splošno maturo;
- predlogi dijakov za izboljšavo splošne mature.

5. Pripravljenost na maturitetne predmete

Kako ocenjujete svojo pripravljenost pri posameznih maturitetnih predmetih?

Bil sem zelo dobro pripravljen.

Bil sem primerno pripravljen.

Nisem bil dovolj pripravljen.

Maturitetni predmeti

- 5.1 Slovenščina oziroma prvi obvezni predmet
- 5.2 Matematika
- 5.3 Tuji jezik
- 5.4 Izbirni predmet 1
- 5.5 Izbirni predmet 2

Če ste izbrali »Nisem bil dovolj pripravljen«, izberite, zakaj.

- a) Lenoba
- b) Natrpan urnik izpitov
- c) Ne maram tega predmeta
- d) Ni omejitve vpisa
- e) Osebni problemi
- f) Premalo časa
- g) Preveč snovi
- h) Nisem se učil
- i) Slab profesor
- j) Zdravstvene težave

Drugi razlogi, da nisem bil dovolj pripravljen

Pri vprašanju »Kako ocenjujete svojo pripravljenost pri posameznih maturitetnih predmetih?« so dijaki izbirali med tremi možnostmi: »Bil sem zelo dobro pripravljen«, »Bil sem primerno pripravljen« in »Nisem bil dovolj pripravljen«. Dijaki so na vprašanje

odgovarjali podobno pri vseh maturitetnih predmetih, to se pravi, da so najpogosteje izbrali odgovor »Bil sem primerno pripravljen«; drugi najpogostejši odgovor je bil pri vseh predmetih »Bil sem zelo dobro pripravljen«; najmanj pogost je bil odgovor »Nisem bil dovolj pripravljen« – ta odgovor je v preglednici obarvan sivo (**preglednica 5.1**).

Preglednica 5.1: »Kako ocenjujete svojo pripravljenost pri posameznih maturitetnih predmetih?«

	Bil sem zelo dobro pripravljen.		Bil sem primerno pripravljen.		Nisem bil dovolj pripravljen.	
	Število	Delež	Število	Delež	Število	Delež
Slovenščina	270	21,4 %	735	58,3 %	255	20,2 %
Matematika	434	34,4 %	575	45,6 %	251	19,9 %
Tuji jezik	355	28,2 %	697	55,3 %	208	16,5 %
Izbirni predmet 1	450	35,7 %	553	43,9 %	257	20,4 %
Izbirni predmet 2	392	31,1 %	567	45,0 %	301	23,9 %

Če so dijaki na vprašanje »Kako ocenjujete svojo pripravljenost pri posameznih maturitetnih predmetih?« odgovorili z »Nisem bil dovolj pripravljen«, so v nadaljevanju izbrali, zakaj niso bili dovolj pripravljeni (**preglednica 5.2**).

V **preglednici 5.2** so z barvami označene tri najpogostejše izbire pri posameznih predmetih: s temno sivo najpogostejši odgovor, s srednje sivo drugi najpogostejši odgovor in s svetlo sivo tretji najpogostejši odgovor.

Preglednica 5.2: »Zakaj niste bili dovolj pripravljeni?«

	SLOVENŠČINA		MATEMATIKA		TUJI JEZIK	
a) Lenoba	52	20,4 %	42	16,7 %	28	13,5 %
b) Natrpan urnik izpitov	16	6,3 %	19	7,6 %	9	4,3 %
c) Ne maram tega predmeta	24	9,4 %	18	7,2 %	29	13,9 %
d) Ni omejitve vpisa	6	2,4 %	8	3,2 %	3	1,4 %
e) Osebni problemi	6	2,4 %	6	2,4 %	5	2,4 %
f) Premalo časa	21	8,2 %	47	18,7 %	23	11,1 %
g) Preveč snovi	34	13,3 %	21	8,4 %	2	1,0 %
h) Nisem se učil	57	22,4 %	47	18,7 %	46	22,1 %
i) Slab profesor	30	11,8 %	25	10,0 %	47	22,6 %
j) Zdravstvene težave	2	0,8 %	6	2,4 %	5	2,4 %
k) Brez odgovora	7	2,7 %	12	4,8 %	11	5,3 %
SKUPAJ	255		251		208	
	IZBIRNI PREDMET 1		IZBIRNI PREDMET 2			
a) Lenoba	40	15,6 %	52	17,3 %		
b) Natrpan urnik izpitov	17	6,6 %	26	8,6 %		
c) Ne maram tega predmeta	8	3,1 %	5	1,7 %		
d) Ni omejitve vpisa	10	3,9 %	8	2,7 %		
e) Osebni problemi	8	3,1 %	8	2,7 %		
f) Premalo časa	39	15,2 %	54	17,9 %		
g) Preveč snovi	50	19,5 %	52	17,3 %		
h) Nisem se učil	42	16,3 %	50	16,6 %		
i) Slab profesor	26	10,1 %	25	8,3 %		
j) Zdravstvene težave	5	1,9 %	5	1,7 %		
k) Brez odgovora	12	4,7 %	16	5,3 %		
SKUPAJ	257		301			

Dijaki so med razlogi za nepripravljenost pri posameznih maturitetnih predmetih najpogosteje izbrali odgovor:

- »Nisem se učil« (slovenščina, matematika, tuji jezik, izbirni predmet 1),
- »Lenoba« (slovenščina, matematika, izbirna predmeta 1 in 2),
- »Preveč snovi« (slovenščina, izbirna predmeta 1 in 2),
- »Premalo časa« (matematika, izbirni predmet 2),
- »Slab profesor« (tuji jezik),
- »Ne maram tega predmeta« (tuji jezik).

Pri slovenščini in pri matematiki je bil najpogosteje izbrani razlog za nepripravljenost »Nisem se učil«, pri tujem jeziku »Slab profesor«, pri izbirnem predmetu 1 »Preveč snovi«, pri izbirnem predmetu 2 pa »Premalo časa«.

V vprašalnik so lahko dijaki zapisali tudi svoje razloge za nepripravljenost (*zapisano v ležeči pisavi*; razloge je zapisalo 59 dijakov od 1.260 oziroma 4,7 % vseh, ki so izpolnjevali anketo). Večinoma so navajali razloge, ki so jim bili pri izpolnjevanju že ponujeni.

6. Ustreznost maturitetne ocene

Ali menite, da dobljena ocena pri splošni maturi ustreza vašemu znanju?

Ocena je nižja.

Ocena ustreza.

Ocena je višja.

Maturitetni predmeti

6.1 Slovenščina oziroma prvi obvezni predmet

6.2 Matematika

6.3 Tuji jezik

6.4 Izbirni predmet 1

6.5 Izbirni predmet 2

Z vprašanjem »Ali menite, da dobljena ocena pri splošni maturi ustreza vašemu znanju?« smo dijake spraševali po ustreznosti maturitetne ocene. Izbirali so lahko med tremi možnostmi: »Ocena je nižja«, »Ocena ustreza« in »Ocena je višja« in z več kakor 61 % so pri vseh maturitetnih predmetih izbrali odgovor »Ocena ustreza«. Odgovor »Ocena je višja« so dijaki izbrali najmanj pogosto, z najmanj odstotki (5,1 %) pri izbirnem predmetu 1 in z največ odstotki (7,4 %) pri slovenščini (**preglednica 6**).

Preglednica 6: »Ali menite, da dobljena ocena pri splošni maturi ustreza vašemu znanju?«

	Ocena je nižja.		Ocena ustreza.		Ocena je višja.	
	Število	Delež	Število	Delež	Število	Delež
Slovenščina	391	31,1 %	775	61,6 %	93	7,4 %
Matematika	343	27,2 %	843	67,0 %	73	5,8 %
Tuji jezik	311	24,7 %	873	69,3 %	75	6,0 %
Izbirni predmet 1	325	25,8 %	870	69,1 %	64	5,1 %
Izbirni predmet 2	347	27,6 %	846	67,2 %	66	5,2 %

7. Zahtevnost posameznih predmetov na splošni maturi

Kako ocenjujete zahtevnost posameznih izpitov na splošni maturi (pisni, ustni, praktični del)?

Tega dela izpita ni

Nezahtevno

Primerno

Prezahtevno

Maturitetni predmeti

7.1 Slovenščina oziroma prvi obvezni predmet

7.2 Matematika

7.3 Tuji jezik

7.4 Izbirni predmet 1

7.5 Izbirni predmet 2

Z vprašanjem »**Kako ocenjujete zahtevnost posameznih izpitov na splošni maturi?**« smo želeli izvedeti, kako dijaki ocenjujejo posamezne dele maturitetnih izpitov: pisnega, ustnega in praktičnega (laboratorijske vaje ali seminarska naloga). Zahtevnost izpitov so dijaki ocenjevali na štiristopenjski lestvici (Tega dela izpita ni, Nezahtevno, Primerno in Prezahtevno).

Pri analizi nismo upoštevali odgovora »Tega dela izpita ni«, ker ni smiselno. Za pisni in za ustni del je prikazana analiza pri vseh predmetih, za praktičnega pa samo pri izbirnem predmetu 1 in pri izbirnem predmetu 2. Analizo odgovorov dijakov, ki so opravljali izpit na OR oziroma VR, prikazujemo ločeno.

Ugotovitve o zahtevnosti pisnega dela veljajo za vse maturitetne predmete

(preglednica 7.1):

1. Največ dijakov je ocenilo zahtevnost pisnega dela kot »Primerno« pri vseh predmetih, razen pri tujem jeziku na OR, pri katerem je najpogostejša izbira »Prezahtevno«.
2. »Prezahtevno« je po deležu odgovorov na drugem mestu pri večini predmetov. Izrazito visok delež odgovorov »Prezahtevno« beležimo pri tujem jeziku na OR (47,8 %), nižji delež odgovorov »Prezahtevno« pa pri matematiki na OR in na VR (16,7 % in 13,5 %) in pri izbirnih predmetih na VR (7,6 % in 13,8 %).
3. Dijaki so najmanj pogosto izbrali odgovor »Nezahtevno« pri vseh predmetih, razen pri matematiki in pri izbirnem predmetu 1 na VR.

Preglednica 7.1: Slovenščina, matematika (OR, VR), tuji jezik (OR, VR), izbirni predmet 1 (OR, VR) in izbirni predmet 2 (OR, VR) – pisni del

Pisni del	Nezahtevno		Primerno		Prezahtevno	
	Število	Delež	Število	Delež	Število	Delež
Slovenščina	56	4,4 %	866	68,8 %	337	26,8 %
Matematika OR	135	14,7 %	628	68,6 %	153	16,7 %
Matematika VR	48	14,0 %	248	72,5 %	46	13,5 %
Tuji jezik OR	50	6,4 %	357	45,8 %	372	47,8 %
Tuji jezik VR	51	10,6 %	262	54,6 %	167	34,8 %
Izbirni predmet 1 OR	78	6,5 %	829	69,5 %	285	23,9 %
Izbirni predmet 1 VR	6	9,1 %	55	83,3 %	5	7,6 %
Izbirni predmet 2 OR	80	6,5 %	866	70,5 %	283	23,0 %
Izbirni predmet 2 VR	4	13,8 %	21	72,4 %	4	13,8 %

Ugotovitve o zahtevnosti ustnega dela veljajo za vse maturitetne predmete

(**preglednica 7.2**):

1. Največ dijakov (več kakor 64 % pri vseh predmetih) je zahtevnost ustnega dela ocenilo z odgovorom »Primerno«.
2. Druga najpogostejša izbira se pri ustnem delu razlikuje od pisnega dela; pri pisnem delu je druga izbira pri večini predmetov »Prezahtevno«, pri ustnem delu pa »Nezahtevno«. Samo pri slovenščini in pri matematiki na VR so se dijaki odločali drugače, več jih je izbralo »Prezahtevno« kakor »Nezahtevno«.

Preglednica 7.2: Slovenščina, matematika (OR, VR), tuji jezik (OR, VR), izbirni predmet 1 (OR, VR) in izbirni predmet 2 (OR, VR) – ustni del

Ustni del	Nezahtevno		Primerno		Prezahtevno	
	Število	Delež	Število	Delež	Število	Delež
Slovenščina	144	11,4 %	811	64,5 %	303	24,1 %
Matematika - OR	148	16,2 %	633	69,2 %	134	14,6 %
Matematika VR	37	10,8 %	259	75,7 %	46	13,5 %
Tuji jezik OR	170	21,8 %	561	72,0 %	48	6,2 %
Tuji jezik VR	159	33,2 %	313	65,3 %	7	1,5 %
Izbirni predmet 1 OR	33	13,1 %	206	81,7 %	13	5,2 %
Izbirni predmet 1 VR	15	25,0 %	44	73,3 %	1	1,7 %
Izbirni predmet 2 OR	27	10,4 %	215	83,0 %	17	6,6 %
Izbirni predmet 2 VR	7	28,0 %	18	72,0 %	0	0,0 %

Zelo malo je dijakov, ki so opravljali i) praktični del izpita in ii) izbirni predmet 1 ali izbirni predmet 2 na VR in iii) so tudi izpolnili anketni vprašalnik (**preglednica 7.3**, obarvano s temno sivo), zato zanje ugotovitev posebej ne navajamo.

Iz odgovorov dijakov, ki so opravljali splošno maturo iz izbirnih predmetov na OR, ugotavljamo za praktični del podobno kakor za ustni del. Največ dijakov ocenjuje zahtevnost

praktičnega dela z odgovorom »Primerno«, druga najpogostejša izbira pa je »Nezahtevno« (preglednica 7.3).

Preglednica 7.3: Izbirni predmet 1 (OR, VR) in izbirni predmet 2 (OR, VR) – praktični del

Praktični del	Nezahtevno		Primerno		Prezahtevno	
	Število	Delež	Število	Delež	Število	Delež
Izbirni predmet 1 OR	200	21,3 %	666	70,9 %	74	7,9 %
Izbirni predmet 1 VR	5	41,7 %	6	50,0 %	1	8,3 %
Izbirni predmet 2 OR	212	21,6 %	678	69,2 %	90	9,2 %
Izbirni predmet 2 VR	4	36,4 %	7	63,6 %	0	0,0 %

8. Izvedba splošne mature pri posameznih predmetih

Kako ocenjujete izvedbo splošne mature pri posameznih maturitetnih predmetih (čas pisanja, prostor, odnos nadzornih učiteljev, navodila za potek izpita)?

Maturitetni predmeti

8.1 Slovenščina oziroma prvi obvezni predmet

8.2 Matematika

8.3 Tuji jezik

8.4 Izbirni predmet 1

8.5 Izbirni predmet 2

V glavnem so mnenja dijakov o izvedbi splošne mature pozitivna.

Čas pisanja pri posameznih predmetih večina dijakov ocenjuje kot »Ravno prav dolg« (več kakor 51 %); tako kakor tudi lani je izjema slovenščina, pri kateri je delež dijakov, ki se odločijo, da je čas pisanja »Ravno prav dolg«, primerljiv s časom pisanja, ki je »Prekratek« (46,4 % in 45,8 %). Visok delež odločitev za prekratek čas pisanja (36,8 %) beležimo tudi pri tujem jeziku (preglednica 8.1). Da je prostor ustrezen, jih odgovarja večina (nad 94 % pri vseh predmetih; preglednica 8.2), odnos nadzornih učiteljev pa korekten ali zelo korekten (nad 96 % pri vseh predmetih; preglednica 8.3). Skoraj vsem so tudi jasna navodila za potek izpita (nad 91 % pri vseh predmetih; preglednica 8.4).

Preglednica 8.1: Čas pisanja

	Predolg		Prekratek		Ravno prav dolg	
	Število	Delež	Število	Delež	Število	Delež
Slovenščina	99	7,9 %	576	45,8 %	584	46,4 %
Matematika	226	18,0 %	212	16,8 %	821	65,2 %
Tuji jezik	149	11,8 %	463	36,8 %	647	51,4 %
Izbirni predmet 1	300	23,8 %	96	7,6 %	863	68,5 %
Izbirni predmet 2	298	23,7 %	93	7,4 %	868	68,9 %

Preglednica 8.2: Prostor

	Ustrezen		Neustrezen	
	Število	Delež	Število	Delež
Slovenščina	1.216	96,6 %	43	3,4 %
Matematika	1.229	97,6 %	30	2,4 %
Tuji jezik	1.183	94,0 %	76	6,0 %
Izbirni predmet 1	1.205	95,7 %	54	4,3 %
Izbirni predmet 2	1.203	95,6 %	56	4,4 %

Preglednica 8.3: Odnos nadzornih učiteljev

	Korekten		Nekorekten		Zelo korekten	
	Število	Delež	Število	Delež	Število	Delež
Slovenščina	566	45,0 %	35	2,8 %	658	52,3 %
Matematika	568	45,1 %	19	1,5 %	672	53,4 %
Tuji jezik	574	45,6 %	47	3,7 %	638	50,7 %
Izbirni predmet 1	563	44,7 %	33	2,6 %	663	52,7 %
Izbirni predmet 2	573	45,5 %	28	2,2 %	658	52,3 %

Preglednica 8.4: Navodila za potek izpita

	Jasna		Nejasna	
	Število	Delež	Število	Delež
Slovenščina	1.238	98,3 %	21	1,7 %
Matematika	1.252	99,4 %	7	0,6 %
Tuji jezik	1.150	91,3 %	109	8,7 %
Izbirni predmet 1	1.231	97,8 %	28	2,2 %
Izbirni predmet 2	1.238	98,3 %	21	1,7 %

9. Dejavniki pri odločitvi za izbirne predmete na splošni maturi

Katera dejavnika sta najbolj vplivala na vašo odločitev za 1. in za 2. izbirni predmet na splošni maturi?

9.1 Prvi dejavnik

9.2 Drugi dejavnik

9.3 Kateri drugi dejavniki so še vplivali na vašo odločitev za izbirne predmete?
(Če nimate pripomb, pustite polje prazno.)

Na odločitev za izbirne predmete na splošni maturi vplivajo različni dejavniki. Nekatere smo dijakom ponudili v izbor: 9. b: dobra ocena, 9. c: nadaljnji študij, 9. d: nezahtevnost predmeta, 9. e: poprejšnja priporočila, 9. f: profesor, 9. g: splošna razgledanost in 9. h: zanimanje za predmet.

Dijaki so lahko izmed navedenih dejavnikov izbrali po dva za izbirni predmet 1 in po dva za izbirni predmet 2, imeli pa so tudi možnost, da dejavnike za svojo odločitev glede izbirnih predmetov zapišejo sami. V **preglednici 9** so trije najpogostejši dejavniki označeni z barvo: s temno sivo najpogostejši odgovor, s srednje sivo drugi najpogostejši odgovor in s svetlo sivo tretji najpogostejši odgovor.

Preglednica 9: Prikaz deležev po dejavnikih za odločitev za izbirne predmete na splošni maturi

Izbirni predmet 1		1. dejavnik		2. dejavnik	
		Število	Delež	Število	Delež
9. a	Brez odgovora	8	0,6 %	18	1,4 %
9. b	Dobra ocena	71	5,6 %	157	12,5 %
9. c	Nadaljnji študij	250	19,9 %	278	22,1 %
9. d	Nezahtevnost predmeta	66	5,2 %	75	6,0 %
9. e	Poprejšnja priporočila	49	3,9 %	83	6,6 %
9. f	Profesor	71	5,6 %	173	13,7 %
9. g	Splošna razgledanost	72	5,7 %	208	16,5 %
9. h	Zanimanje za predmet	672	53,4 %	267	21,2 %
SKUPAJ		1.259		1.259	
Izbirni predmet 2		1. dejavnik		2. dejavnik	
		Število	Delež	Število	Delež
9. a	Brez odgovora	12	1,0 %	35	2,8 %
9. b	Dobra ocena	112	8,9 %	172	13,7 %
9. c	Nadaljnji študij	188	14,9 %	214	17,0 %
9. d	Nezahtevnost predmeta	76	6,0 %	101	8,0 %
9. e	Poprejšnja priporočila	71	5,6 %	98	7,8 %
9. f	Profesor	93	7,4 %	148	11,8 %
9. g	Splošna razgledanost	113	9,0 %	281	22,3 %
9. h	Zanimanje za predmet	594	47,2 %	210	16,7 %
SKUPAJ		1.259		1.259	

Največkrat izbrani dejavniki pri odločitvi za izbirni predmet na splošni maturi so: zanimanje za predmet, nadaljnji študij in splošna razgledanost (**preglednica 9**).

V vprašalnik so lahko dijaki zapisali tudi svoje dejavnike, ki so vplivali na njihovo odločitev glede izbirnih predmetov. Razloge je zapisalo 78 dijakov od 1.260 oziroma 6,2 % vseh, ki so izpolnjevali anketo. Večinoma so navajali razloge, ki so jim bili pri izpolnjevanju že ponujeni.

10. Dejavnosti pri pripravah na splošno maturo

V kolikšnih deležih so učitelji izvajali posamezne aktivnosti pri pripravah na splošno maturo?

- 10.1 Učitelji so nas spodbujali k utrjevanju naučenih podatkov, definicij, formul in dejstev.
- 10.2 Učitelji so nas spodbujali k utrjevanju naučenih razlag, interpretacij in postopkov.
- 10.3 Učitelji so nas spodbujali k rutinskemu reševanju uporabnih nalog in problemov.
- 10.4 Učitelji so nas spodbujali k uporabi naučenega in k navajanju svojih lastnih primerov.
- 10.5 Učitelji so nas spodbujali k samostojnemu zastavljanju in reševanju problemov oziroma k samostojnemu in kritičnemu oblikovanju svojih lastnih sodb.

Pri vprašanju »**Ocenite delež posameznih dejavnosti, ki so jih učitelji izvajali pri pripravah na splošno maturo**« so dijaki z odstotki od 0 do 100 ocenjevali posamezne dejavnosti, ki so jih učitelji izvajali pri pripravah na splošno maturo.

Dijaki posamezne dejavnosti učiteljev pri izvajanju priprav na splošno maturo ocenjujejo s podobnimi odstotki (**preglednica 10**); najvišje povprečje v odstotkih je imela točka 10.1 (23,2 %), najnižje pa točka 10.5 (18,0 %).

Preglednica 10: Povprečne vrednosti posameznih dejavnosti v odstotkih

Posamezne dejavnosti (upoštevani odgovori)	Odstotek
10.1 Učitelji so nas spodbujali k utrjevanju naučenih podatkov ...	23,2 %
10.2 Učitelji so nas spodbujali k utrjevanju naučenih razlag ...	19,6 %
10.3 Učitelji so nas spodbujali k rutinskemu reševanju ...	20,7 %
10.4 Učitelji so nas spodbujali k uporabi naučenega ...	18,6 %
10.5 Učitelji so nas spodbujali k samostojnemu zastavljanju ...	18,0 %
Skupaj	100,0 %

11. Instrukcije

11.1 Ali ste zaradi priprav na splošno maturo v 3. in v 4. letniku poiskali pomoč inštruktorja?

DA NE

11.2 Izberite (največ tri) predmete, pri katerih ste imeli instrukcije.

Predmet 1

Predmet 2

Predmet 3

11.3 Zakaj ste imeli instrukcije?

Da popravim negativno oceno.

Da izboljšam pozitivno oceno.

Da popravim negativno in izboljšam pozitivno oceno.

11.4 Koliko ur instrukcij skupaj ste imeli v 3. letniku?

V 3. letniku jih nisem imel.

15 ur ali manj.

Od 16 do 30 ur.

31 ur ali več.

11.5 Koliko ur instrukcij skupaj ste imeli v 4. letniku?

V 4. letniku jih nisem imel.

15 ur ali manj.

Od 16 do 30 ur.

31 ur ali več.

11.1 Ali ste zaradi priprav na splošno maturo v 3. in v 4. letniku poiskali pomoč inštruktorja?

V 3. in v 4. letniku je pomoč inštruktorja poiskalo 258 anketiranih dijakov (20,5 %).

Odgovori	Število	Odstotek
DA	258	20,5 %
NE	999	79,5 %
Skupaj	1.257	100,0 %

11.2 Izberite (največ tri) predmete, pri katerih ste imeli inštrukcije.

Dijaki so imeli največ inštrukcij pri matematiki (180 oziroma 14,3 % glede na število anketiranih) in pri angleščini (83 oziroma 6,6 %).

Predmeti	Predmet 1	Predmet 2	Predmet 3	Skupaj
Brez odgovora	1.000	1.202	1.242	
Slovenščina	6	4	5	15
Angleščina	64	16	3	83
Nemščina	5	6		11
Francoščina	1	1		2
Španščina	1			1
Italijanščina	1			1
Matematika	162	16	2	180
Fizika	10	8	2	20
Biologija	1			1
Kemija	5	3	1	9
Informatika			1	1
Sociologija		1		1
Mehanika	1		1	2
Skupaj				327

11.3 Zakaj ste imeli inštrukcije?

Nekaj več je takšnih dijakov, ki so imeli inštrukcije, da bi izboljšali pozitivno oceno (9,1 %), manj pa tistih, ki bi želeli popraviti negativno oceno (6,7 %) oziroma popraviti negativno in izboljšati pozitivno oceno (4,6 %).

Odgovori	Število	Odstotek
Brez odgovora	1.001	79,6 %
Da popravim negativno oceno.	84	6,7 %
Da izboljšam pozitivno oceno.	114	9,1 %
Da popravim negativno in izboljšam pozitivno oceno.	58	4,6 %
Skupaj	1.257	100 %

11.4 Koliko ur inštrukcij skupaj ste imeli v 3. letniku?

V 3. letniku je imelo največ dijakov po 15 ur ali manj inštrukcij (6,1 %).

Odgovori	Število	Odstotek
Brez odgovora	1.001	79,6 %
V 3. letniku jih nisem imel.	90	7,2 %
15 ur ali manj.	77	6,1 %
Od 16 do 30 ur.	52	4,1 %
31 ur ali več.	37	2,9 %
Skupaj	1.257	100 %

11.5 Koliko ur inštrukcij skupaj ste imeli v 4. letniku?

V 4. letniku je imelo največ dijakov po 15 ur ali manj inštrukcij (8,4 %).

Odgovori	Število	Odstotek
Brez odgovora	1.001	79,6 %
V 4. letniku jih nisem imel.	5	0,4 %
15 ur ali manj.	105	8,4 %
Od 16 do 30 ur.	75	6,0 %
31 ur ali več.	71	5,6 %
Skupaj	1.257	100 %

SKLEP

Anketa za dijake, ki se udeležujejo splošne mature v spomladanskem izpitnem roku, se izvaja že šesto leto. V letu 2011 jo je izpolnilo 1.260 dijakov, to pomeni 17,0 % tistih, ki so v opravljeni splošni maturi 2011 v celoti v spomladanskem izpitnem roku (7.392 dijakov). V letošnjem letu je delež sodelujočih dijakov v anketi višji kakor v preteklih letih.

Primerjava vzorca dijakov, ki so izpolnili anketo, in populacije dijakov na spomladanski splošni maturi pokaže, da je v vzorcu glede na populacijo višji delež dijakov z gimnazij in višji delež žensk. Pri tujih jezikih je delež dijakov z italijanščino nekoliko nižji, z angleščino nekoliko višji, pri drugih tujih jezikih pa sta deleža primerljiva. V anketiranem vzorcu je tudi nekoliko višji delež dijakov z nemščino, biologijo, kemijo, informatiko in s psihologijo pri izbirnih predmetih, delež dijakov pri predmetih na VR in delež dijakov z boljšimi povprečnimi ocenami pri splošni maturi in v 4. letniku. Nižji delež dijakov v anketiranem vzorcu beležimo pri dijakih z izbirnimi predmeti geografija, zgodovina, sociologija in ekonomija, pri dijakih s predmeti na OR in s slabšimi povprečnimi ocenami na spomladanski splošni maturi in v 4. letniku.

Mnenja dijakov o splošni maturi so v glavnem prej pozitivna kakor negativna.

Pripravljenost za maturitetne predmete dijaki najpogosteje ocenjujejo z odgovorom »Bil sem primerno pripravljen«, manj je tistih z oceno »Bil sem zelo dobro pripravljen« in še manj z oceno »Nisem bil dovolj pripravljen«. Vzroke za slabšo pripravljenost najpogosteje pripisujejo nezavzetosti za učenje, lenobi, prevelikemu obsegu snovi in času, ki ga je bilo premalo, pri tujem jeziku pa tudi slabemu profesorju in temu, da tega predmeta ne marajo.

Največ dijakov pri vseh maturitetnih predmetih (več kakor 61 %) je mnenja, da dosežena ocena na splošni maturi ustreza njihovem znanju.

Tudi zahtevnost izpitov (pisni, ustni in praktični del) se največ dijakom zdi primerna.

Izjema je pisni del pri tujem jeziku na OR, za katerega največ dijakov meni, da je prezahteven. Druge najpogostejše izbire se pri pisnem in pri internem delu (ustni in praktični del) razlikujejo: pri pisnem delu je druga izbira pri večini predmetov odgovor »Prezahtevno«, pri internem pa »Nezahtevno«.

V 3. in v 4. letniku je pomoč inštruktorja poiskalo 258 anketiranih dijakov (20,5 %), od tega največ pri matematiki (180) in pri angleščini (83).

Dijaki se za izbirne predmete na splošni maturi največkrat odločajo zaradi zanimanja za predmet, pogosto pa tudi zaradi nadaljnega študija in zaradi splošne razgledanosti.

Mnenja o izvedbi splošne mature so v glavnem pozitivna; čas pisanja jih večina ocenjuje kot »Ravno prav dolg« (izjema je slovenščina, pri kateri je delež dijakov, ki pravijo, da je čas pisanja »Ravno prav dolg«, primerljiv z odgovorom, da je čas pisanja »Prekratek«). Tudi prostor se zdi večini ustrezen, odnos nadzornih učiteljev korekten ali zelo korekten, skoraj vsem so tudi jasna navodila za potek izpita, dejavnosti učiteljev pri pripravah na splošno maturo pa dokaj uravnotežene.

Naša želja je, da bi analiza odgovorov pripomogla k boljšemu razumevanju odnosa dijakov do splošne mature. Če se vam ob analizi porajajo vprašanja in bi želeli vprašalnik za dijake dodatno dopolniti, vas prosimo, da predloge pošljete na elektronski naslov: info@ric.si.